

SLOVENSKI NAROD.

Iznaja vsak dan novembri prejemam za celo po praznicih, ter večje po pošti prejemam za avstro-ugerske dežele za celo leto 16 gld., za poletna 8 gld., na četr leta 4 gld. — Za Ljubljane brez pobiranja na dom za celo leto 13 gld., za četr leta 8 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pobiranje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. na četr leta. — Za tujce dežele toliko več, kolikor poština iznasa. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dajške velja knižna cena in sicer Za Ljubljano na četr leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od detiristopne petit-vrste 6 kr., če se ostanijo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri-ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši Š. 3 „gledališka stolba“.

Opravnost, na katero naj se blagovolijo posiljati narodnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne redi, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

O zdanju položaji Hrvatske.

Iz Zagreba 23. dec. [Izv. dop.]

Kakor naši listi poročajo, sestal se bodo hrvatski sabor dne 28. t. m., no, zasedanje trajalo bodo le nekoliko dnij, kakor je pri nas uže navada, to je, kakor nam magjarska samovolja nalaga. V vseh evropskih državah izgubil je konstitucionalizem mnogo svoje prejšnje veljave; mogotci so uvideli, da je to vendar najugodnejša državna oblika, da se v konstitucionalnej državi lehk isto tako vlada, kakor v absolutnej, a da kljubu temu vendar nikomur niso odgovorni, ker narodna zastopstva odgovornost na-se prevzemajo. Tudi mi smo tako srečni, da imamo svoj deželni zbor, ki bi imel po zakonu vsakega leta vsaj tri mesece zborovati. A je li se zakon v tem obziru tudi obdržava? Žalibote ne! Redko kdaj se skliče naš sabor, a še tedaj le za kratek čas, tako da mu nij mogoče svojega posla točno in vestno obavljati. Nesrečni abusus, da se ima delovanje našega sabora odložiti, kadar zboruje ugarski državni zbor, moral bi se vendar v interesu Hrvatske uže jedenkrat odstraniti. Ako bi se vsaj nekoliko na Hrvatsko oziralo, moglo bi se poslovanje ugarskega državnega zbora tako urediti, da bi se zajednički poslovi ne spravljali na dnevni red dotle, dokler bi hrvatski sabor svojega zborovanja ne končal. Kakor sem vam uže v zadnjem pismu poročal, nahaja se Tisza zdaj v takih zadregah, da bodo najbrže privolil utelovljenju Krajine materi zemlji Hrvatskej. Se ve da Tisze zahteva, da bi se namreč krajiški poslanci za ugarski državni zbor imeli direktno voliti, ne moremo sprejeti, ker bi to škodovalo našej samostojnosti, no, krajiško vprašanje se je zopet jedenkrat sprožilo, in dolžnost našega

sabora je, da se tudi on s tem vprašanjem začne resneje baviti; a je-li to mogoče, ako bodo — kakor se čuje — zboroval samo štiri dni? Po našem mnenju storil bi sabor velik greh, ako bi ne upotrebil zdanje tako ugodne prilike, bodi si radi osobnih, ali kakih koli obzirov.

Na dnevnem redu bodočega saborskega zasedanja bodo najbrže le avtonomni budget, katerega je vlada glede stroškov menda uže sestavila, glede pokritja pa se ne more še nič ukreniti, ker se regnikolarni deputaciji še njista sestali, ter bodo vsled tega prisiljeni sprejeti od Magjarov nam usiljeni provizorij za jedno leto. Dohodki se toraj še ne bodo dali točno opredeliti, cela stvar se bodo prepustila vladu, ter se jej dovolila indemnitet. Mi sicer še ne moremo verovati, ali govor se, da se bodo avtonomni stroški skoraj v vsakem oddelu precej pristigli, in da se bodo tej forciranej varčnosti žrtvovalo ne malo in institucij in reform zadnjih let, samo da se zadowoli povečanim zahtevam magjarskim. O pomočenji delavnih močij v upravnem in pravosodnem oddelu, ki se je za časa reorganizacije upravnih in pravosodnih oblastij obečalo, nij zdaj niti sluha več, ampak se namerava stediti tudi na tem polju, čeravno bi to deželi moglo teške rane zadati; vzkratila se bodo podpora za poljedelstvo in šumarstvo, opustile se bodo uže tako teško pričakovane gospodarske šole v Osjeku, Požegi in Ilok, odtegnila se bodo subvencija gospodarskima društvoma v Zagrebu in Osjeku itd., s kratka, zadowoliti se bodo morali v našem avtonomnem razvijanju z najpotrebnejšimi pogoji življenja, ter niti ne bodo smeli sanjati o napredku. Bližnja prihodnost uže nas bodo podučila, kako se misli peštanska gospoda obraniti pretečega vpljiva Hrvatske, ter po-

tisniti nas na oni politični in kulturni niveau, kakor bi bilo Magjaram ljubo!

Kakor sem uže omenil, usiliši so nam Magjari provizorij za jedno leto. Na dnevnem redu saborskih posvetovanj stal bodo torej tudi predlog, da se ima hrvatsko-ugarska nagodba za leto dnij podaljšati. Ker so uže Magjari sličen predlog sprejeli, moramo ga sprejeti tudi mi; sploh pa je leto pri kraji, stara nagodba je potekla, in ker še nemamo nove, ne preostane nam drugačega, nego udati se magjarskim zahtevam, brez obzira, je-li to Hrvatskej koristno ali ne.

Magjari se zdaj ne nahajajo v najugodnejšem položaju, znano jim je, da so zdanje okolnosti Hrvatov ugodnejše, nego ikedaj, da bi toraj hrvatska regnikolarna deputacija vendar le utegnila energične zagovarjati pravo Hrvatske, zatorej so sklenili nadležno hrvatsko vprašanje vsaj za leto dnij odložiti, dotle bodo okolnosti Magjaram morebiti ugodnejše postale, potem pa se nasilje proti Hrvatski lehk zopet nadaljuje. Kako zviti so vendar Magjari. Upamo, da bodo naši politikarji pravo Hrvatske naglašali in zahtevali zdaj, ko so okolnosti za nas ugodne.

Adresa srbske skupščine.

Iz Niša se poroča, da so srbski poslanci knezu Milanu izročili sledečo adreso:

Vaša visokost, gospodar naš! Ob najvišjem razvitu državne sile pod vladanjem slavnih Nemanicev Srb nij le ljubil svobode in časti svoje domovine, nego on je cenil te najvišje dari tudi pri sosednjih narodih. In ko se je na Kosovem izgubila neodvisnost Srbije, ko je napad oholih Azijatov vse potepal in dejal v okove, ostal je Srb vendar le Srb, ker cenil je svobodo in čast mnogo višje nego življene svoje. To dokazuje krv, ki se je pet sto-

Listek.

Pavel Josip Šafarík.

(Životopis.)

Kakor nas Slovence v narodnem obziru imenujejo jez, nad katerim se nekako lomijo divji valovi nemške in italijanske povodnji, preteče poplaviti Jugoslovanstvo; tako se zmorejo tembolj Čehi imenovati močna obramba, ki varuje, da ne pogoltajo zapadno-evropski narodi posameznih plemen slovanskih. Ker so potisneni Čehi daleč na zapad, treba jim je bilo prestati prve in najbolj grozne udarce, ki so bili namenjeni na vse Slovane, in čuditi se moramo nenavadnej žiljavosti in kreposti češkega naroda, ob česar nepremagljivo stavitvenost s starodavnimi izrotili so se razpršili vsi poskusi zapada, posebno pa Nemcov, ki so poskušali na vsak način zadušiti v tem

čilem narodu življenje slovanskega duha. Kolikokrat se je na pr. nemški narod trudil, da bi zasejal svojo kulturo mej Čehi, toda našel je oster odpor, in skusil je, da je češki narod zvest svojim izročilom, in da hoče živeti tako, kakor se je navadil ob času zgodovinskega svojega življenja; moral je zopet pustiti ta narod svobodno se razvijati v svojej narodnej posebnosti. Vsa zgodovina češka nam ne kaže druzega, kakor dolgo vrsto borb s sovražniki obstanka češkega naroda. Večkrat so ti sovrangi, zadobivši za nekoliko časa vspreh, precej jasno kazali svoj vpljiv. Toda po tem neznaten vspahu je nastopil čas računa za poniranje in nasilje: kakor en mož se je obrnil češki narod proti tujim knezom in otresel razsebe teško in žgečo igo.

Tako prebujenje od začasnega, dasiravno težkega davljenja zavidljivih Nemcov se sme imenovati dviganje, ki se je polastilo češkega

naroda v koncu preteklega in začetku sedanjega stoletja.

To tega časa je bil ta v istini mnogemučni narod dolžen prestati vso tujo silo: ubiti so hoteli v njem vso preteklost, poplaviti njegovo vero in zaglušiti vsako misel, da bi mogla kedaj obstati njegova samostojnost. Sovražnik, ki se je uže nekaj stoletij zmagonosno rabljal nad nesrečnim narodom, poskušal je tudi takrat vsa mogoča sredstva, da bi dosegel svoj namen, toda ne prigovarjanja nepreganjanja niso bila v stanu, zadušiti v Čehih ljubezni do svoje slavne preteklosti. Da postane narod svoboden, treba je bilo odkritega boja proti svojemu pritiskovalcu, in to so dosegli Čehi s tem, da so urili svoje moči, da so obrazovali in podučevali svoj narod, in gojili v vsakem Čehu nežno ljubezen do svoje domovine.

To dviganje, od začetka slabotno, se je

letij pretakala, to dokazujo tudi vsi sosedni narodi, kateri smatrajo Srbe za svoje branitelje. A brezvsečna ostala bi morda neugasljiva ljubezen in neskončna udanost do najvišjih darov še dalje časa, ko ne bi bila previdnost božja sklenila, da ovenča z vspomgom pet stoletij trajajoče prizadevanje. Ono, kar je Miloš veliki pričel, neumrljivi Mihail nadaljeval, to si Ti, gospod, v glavnej stvari rešil: Srbska je neodvisna in poveličana! To je delo Tvojih rok, sad je Tvojega tru la.

Zastopniki srbskega naroda, zbrani v prvo skupščino neodvisne Srbske v Nišu, raduj se, da si z umnim vporabljenjem prilike in krepko roko odtrgal znak ponizevanja od nekdaj slavnega mesta Niša, da si tisoče naših tlačenih bratov pripeljal pod krila matere Srbske, in da si zdjelinil uže za časa na Kosovem ločene brate, da morejo bratsko složno delovati v prospeku skupne domovine. Mi zastopniki neodvisne Srbske smo srečni, da moremo jednoglasno izreči, da srbski narod ne premakljivo zaupa hiši Obrenovićev; da se bode Srbska, ki je dokazovala tudi dozdaj svoje lojalno mišljenje, pokazala tudi še dalje po vsečnem boju in umnem vporabljenji sadu po vojski na berlinskem kongresu vredno onega političnega položja, do katerega je Srbsko privel njen umni in korenjaški gospodar, in da Srbija bude zmirom pripravljena iti za klicem svojega visokega vodje na potu ohranjenja deželnih teženj in v tem odločilnem času do popolne izvršitve narodne misije in narodnega združenja vseh Srbov.

V tem zaupanji trudil se bode vsak Srb, vojak ali meščan, pri vrnitvi k domačemu ognjišči, da se tudi socijalno življenje vzdrži na enej stopnji, katera se je z žrtvami naroda pod Tvojim vodstvom dosegla. Zato bomo vedno oziraje se na našo zadačo in složno z domoljubno vlado, ki si je s svojim dozdanjem delovanjem pridobila polno zaupanje naroda, reševali predloge postav, ozirajoče se na blagost in napredok naše domovine. Upamo tudi, da se bode vlada Vaše visokosti tudi na one predloge in potrebe ozirala, katere smatramo mi kot zastopniki naroda temu konsistne. Spoznavajoči, da umno vedenje v vsakem delu zagotavlja srečo in napredok najbolje, bode skrbela skupščina tudi za to, da bode nedavno oslobodjeno ozemlje dobilo tudi one dobrosti, katere uživamo mi kot državljanji slobodne in neodvisne Srbske.

Gospodar! Srbski narod je v postoječih

srečnih političnih razmerah z najtoplejšo ljubeznijo in najsršnije prestolu Vaše visokosti udano. Navdušeno in složno bode srbski narod umnim vodstvom svojega orjaškega gospodarja dal svetu dokaz, da je vreden novo dobljene časti in svobode, da je red jedino sredstvo, omikanje in napredek jedini cilj državnega življenja.

V to ime kliče narodno zastopstvo: Živio prvi vladar neodvisne Srbske Milan M. Obrenović, živila srbska kneginja Natalija, živo knježevi Aleksander, živio srbski narod.

V Nišu 1. (13.) decembra 1878.

(Podpisanih je 148 poslancev.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. decembra.

Z Dunaja pišejo, da je novo ministerstvo "na papirji" uže sestavljeno, a da se ne bode v javnost pokazalo, predno nij v državnem zboru berlinski dogovor sprejet. Najbrž bode kakovo prelazno uradniško ali birokratsko ministerstvo.

Čehi v Pragi, in sicer prvi možje narodni, poslanci in drugi javni ljudje, imajo lepo navado, da se v posebnem "češkem klubu" shajajo po večkrat in razgovarjajo o političnih razmerah. Zadnjič je govoril Fr. Šubert o Čehih v Sleziji. Kazal je, kako se v Sleziji s težavo bori slovanski češki element, ki nema mest ne inteligencije dovolj zoper nemško preplavljenje, da si je v Sleziji 110 000 Čehov. Ti nemajo nobedne ljudske in srednje šole, a 270 000 Nemcov ima 18 srednjih šol, mej temi 5 nemških gimnazij. Mej nemškim prebivalstvom Slezije se je pruski duh razširil, in ta se javlja v ostrem boji zoper slovansk element.

Vniranje države.

Iz Belgrada poroča oficijalen telegram: Srbska vlada je zahtevala od skupščine večjo svoto novcev za vzdrževanje srbskih agentov v turških deželah. — Finančni minister je predložil osnovo postave, vseled katera vzame Srbija 24 milijonov frankov na posodbo za plačanje državnih dolgov. — Minister za javna dela je predložil osnove zakona, po katerem se bode zidala železnica Belgrad-Aleksinec Niš, in železnica Niš-Leskovac-Vranja-Mitrovica na državne stroške.

Iz Albanije se poroča na dalje, da terjajo Albanci zvezo z Italijo, ako jim porta ne dovoli avtonomije, podobne z Bolgarsko. Videti je, da italijanizem tu doli pod Crnogoro svoje agitatorstvo razvija.

Iz Carigrada poroča "Pol. Corr.", da se Chaireddin-paša uže majte na svojem prostoru kot veliki vezir, ter utegne kmalu pasti. Carigradski turški krogi so hudi nanj,

da se je sultanu usilil on, tuje. Njegov naslednik utegne biti Said-paša.

Rumunski knez je rekel pri sprejemu adrese, katero mu je deputacija zborisce prinesla, dotikajoč se onega mesta, ki govorí o svobodi židov v Rumuniji, da s tem bode Evropa videla, kako se Rumunija ujaje voljnejšej, izraženej v berlinskem dogovoru; zato bode izginil vsak sum in predoselek, ki v inostranstvu še zoper Rumunijo obstoji.

Dopisi.

Iz Dunaja 22. decembra [I.v. dop.]

Razpuščenje nemškega bralnega akademičnega društva na Dunaju zarad prusijanskega duha, ki se je mej udi tega društva, to je mej profesorji in študenti širil, je mej Nemci velik hrup, mej Slavjani veliko senzacijo proučilo. Hočem Vam tedaj nekaj o zgodovini tega društva pisati, katero je tudi bolj pomemljivo, ker ž njo višji gospodje v zvezi stojijo, in ker se iz nje tudi cela tendencija tega društva razvidi.

Bilo je leta 1866 ali 1867, ko je g. prof dr. Unger, dosedanji minister v mestu Dunaju prvakrat v deželnem zbor izvoljen bil. V svojem kandidatnem govoru je prof. dr. Unger takrat z veliko odkritostjo naglašal nemški značaj mesta Dunaja, nemški značaj avstrijske države, in je dokazoval, da tudi vsa tendencija našega državnega sistema druga biti nemore, nego nemško-narodna. Se ve, da je ta odkrita izjava slovečega profesorja mej dijaki nemške narodnosti našla veliko dočudjenje, in bralno društvo akademično, takrat še avstrijsko mejuarodno, kozmopolitično bralno društvo je dr. Ungerjerju za to — zaunlico votiralo. Dijaki slavjanske narodnosti so v manjšini, ker vpisalo se je zadnji trenotek pred zborovanjem toliko nemških dijakov v društvo, da so nemški dijaki, kateri so prej v društvu v manjšini bili, črez not "z državnim udarcem" večino dobili.

Ali slavjanski dijaki s svojo izjavo niso zaostati hteli, in so v mnogoštevilno obiskanem svojem shodu klenili, k novo izvoljenemu poslancu prof. dr. Ungerju deputacijo odpisati, katera mu naj ima v imenu slavjanskih študentov na dunajskem vseučilišči odkrito reči, da ti njega kot učenjaka in profesorja člslajo in spoštujejo, ali da se z njegovimi političnimi nemškimi načeli ne strinjajo, da Slavjani tudi za zaupnico niso glasovali, in da je ta tedaj ona izjava samo nemških dijakov. — Deputacija, obstoječa iz Slovencev

malo po malem krepilo, in ker so ga vodili možje, ki so bili vsi navdihneni goreče ljubezni do domovine, je kmalu potegnilo za sobo vse vrste in stanove naroda. Najbolj čvrsti delavci so se pokazali tisti literati in učenjaki, katerih imena so za vselej tesno zvezana z dobo prerojenja češkega naroda. Eden takih častnih borilcev za svoj narod je bil znaten učenjak Pavel Josip Šafařík, ki je posvetil vso svojo delavnost v to, da bi se razvil češki narod, da bi izpoznał njegov položaj in mu pomagal vreti raz sebe težko tujezemsko breme.

Da se razume ves velikanski pomen plotovorne delavnosti Šafaříkove, treba je omeniti, ob kakem času je on delal in se trudil. To je bil čas, ko so o češkem narodu govorili ali s prezrenjem ali z obžalovanjem, menilo se je, da je njegov jezik dostojen samo prostim ljudem, in davno so ga bili uže izognali iz aristokratičnih dvoran, tako tudi iz

gostilnic, kamor se je shajalo "boljše občinstvo". Govoriti v češkem jeziku, dejalo se je toliko, kakor grešiti zoper svetsko oliko. V tako trdnom času pokazali so se sredi češkega naroda znani delatelji: Jungmann, Hanka, Kollar, Palacky, Šafařík in drugi. Ti junaki so jeli klicati v velikej tmini ves češki narod k novemu svetemu življenju, klicali so ga iz sna in donelo je na uho: "vstani, zora poka!"

Ne poudarjam zastonj, da ima mej vsemi temi delavci jedno prvi mest Šafařík, česarime je z zlatimi črkami vpisano v domovinske letopise vseh slovanskih narodov. Prvi je on določil prava Slovanstva v zgodovini, in razkril blišče stranice njih slavnega preteklosti.

Pavel Josip Šafařík se je rodil 28. apr. 1795. leta v Kobeljarovu, nevelikej gorskej vasici gemerskega okroga na gorenjem Ogerskem, kjer je bil njegov oče, po rodu Slovak, evangeljski propovednik. Do jednajstega leta

je mladi Šafařík živel na domu, se učil čitat in pisati, ter prejemal tudi druge nauke od svojega očeta. Leta 1805. je stopil on v Rožnavsko gimnazijo, potem pa na gimnazijo v Dobšinu. Dokončavši tečaj, podal se je na evangelijski licej v Kežmarku na gorenjem Ogerskem, kjer se je učil pet let. Tu mu je nenadoma prišel v roke sestavek znanega češkega učenjaka Josipa Jungmanna "O jeziku češkem", ki je bil zelo vneto napisan v "Glasniku" l. 1803. Ta sestavek je napravil na Šafaříka nenavadno silen vtis in odločil, sme se reči, njegovo osodo. Z veseljem je jel študirati Slovanstvo, seznanil se je s češkim slovstvom, ki je takrat se ve da, še maloveno bilo. Prvi plod tega učenja je bil njegov pesniški poskus: "Tatranská Musa s lyrou slovanskou", ki je pokazal Šafaříkovo živo domišljijo.

(Konec prihodnjih.)

g. Alojzija Gregoriča, zdanjega odvetnika v Ptiju, iz Hrvata Kršnjava in jeduega Čeha je svojo nalogo vestno rešila. Profesor Unger je deputaciji odgovoril, da on nema nič proti političnemu mišljenju slavjanskih dijakov, on je vendar na Dunaji rojen, na Dunaji odoren, on je na Dunaji „velik ali mali, mali ali velik mož“ — kakor kdor hoče — postal, in da se zdaj njemu ne sme za zlo vzeti, ako je nemško-narodne politične misli. — Ker pa je g. Alojzij Gregorič tudi odbornik akademičnega društva bil, so ga drugi soodborniki na odgovornost klicali, ker je on v protislovji skleneno zaupnico šel kot deputat k gospod dr. Ungerju proti zaupnici protestirat. V odboru sta sedela tudi profesora filozofije dr. Robert Zimmerman in profesor dr. Wahlberg, zdaj dvorni svetovalec. Stavil se je pred log, da se doznanje akademično bralno društvo izpremeni v nemško-bralno društvo. Slavjanski dijaki so se temu ustavliali, ali tačas se vzdigne g. profesor Wahlberg, se ves razkačen proti študentom slavjanske narodnosti obrne, trdeč, da je dunajsko mesto nemško, univerza nemška, in da tedaj akademičnemu društvu drug naroden značaj biti ne more, kakor samo nemški. To je odločilo, zastonj so naglašali slavjanski študentje avstrijsko stališče, in sklep je bil sprejet, da se društvo od zdaj naprej imenuje nemško akademično bralno društvo. Na to vstane g. Alojzij Gregorič, dene na mizo protest od več 100 dijakov slavjanske narodnosti podpisani, in naznani ob jednem, da on iz odbora in vsi drugi tudi iz društva izstopijo. — To društvo, v katerem se je od tačas do zdaj mladina za prusijanstvo preparirala, je zdaj razpuščeno, minister Unger je tudi doslužil, a dokler bo vendar nemška stranka z idejami veleizdajnega poslanca prusijana Schönererja na krmilu, ostane vse pri starem, da si bi bil uže čas pri nas za avstrijsko politiko.

Iz Pohorja 25. dec. [Izv. dopis.] (Volilna tožba.) Znano je Slovencem da g. dr. Radaj in Fluher ničista bila potrjena kot deželna poslanca, akoravno sta sijajno zmagala in pri volitvi podrla starega zagrizenega sovražnika slovenskega naroda, nemškega „pemaka“ Seidla. Njegova dela slovenskemu svetu znana, le na videz opravičena, v istini pa nikdar, so ga vrgla ob tla, od koder se ne bode vzdignil več. Ta nasprotnik pa še ima nekaj prijateljev, ki zelo žalujejo in britke solze skrivaj točijo nad njegovim padcem. Ti so Formacher in pristaši, posebno pa bergentalski Löschnig, srenjski predstojnik, kojega srenjski pisač je Seidl. Skoro mu svestujemo, kar smo tudi prorokovali, da še bodo rad srenjski pisač, da take posle prevzame in si nekaj zaslubi. Po zmagonosnej bitki 12. septembra 1878 v Mariboru za slovenski Štajer, si dolgo niso znali nemčurji, zatelebani, deloma zapeljani, vrelega žolča ohladiti. Kakor z neba blisk jim pride govorica, da so nekateri narodni volilni možje glasove kupovali za slovenske poslance, v pest. Ha, si mislijo, to so uže naši, skoro bodo volitve ovržene, in naši, slovenskega naroda podiralcu bodo se v graškem deželnem zboru šopirili.

Drugi gotovo nihče nij kakor bergentalski vincarski grof Löschnig tega Seidlu in Formacherju naznani, ki je s svojimi pritlikovci Lazniškega volilnega moža zavoljo kupovanja glasov tožil, ter jih je veliko bilo k sodniji poklicanih, da bi se resnica izvedela.

Trikrat so morali po krivem obdolženi pred sodnijo hoditi. Sodnik je jednega izmed zatoženih pokregal, zakaj pa kaj takega govorite, ako nij res; on mu odgovori: Löschnig je mene uže velikokrat nalagal, zakaj bi jaz ne smel tudi njega. Ker se je mnogim tožba preneumna zdele, začeli so nekateri volilci šale uganjati, rekli po oštarijah: mi pa smo tolje dobili, ter kazali radovednežem tolarje (ki so jih navlašč iz doma soboj prinesli), kar je še večje veselje, in iezo pri nemčurjih prouzročilo. Na toliko različno govorjenje prišli so bili celo žandari v tiste kraje, ki so po vseh koteh in kočah morali poizvedavati, ali je resnica ali ne. Ves trud je bil zastonj, ker so zatoženci uže vsi sodnijsko nekrivi izpoznani. Löschnig si je tedaj svoj nos precej poparil. Pravi se, da bi bil 5 let v šolo hodil, pa ne zna niti brati niti pisati, svoje ime komaj za spoznati podčrgota. Zraven tega je le velik mogotec, kar sledče dokazuje: g. nadučitelj je napisal nekdaj na šolske izkaze njegovih otrok Leschnik (tako v krstnih bukvah), a on je prečrtal učiteljevo pisavo, in napisal „Löschnig“, in tudi učitelja tožil pri okrainem šolskem svetu, kateri je odločil po kuredi, kojo ima lembaška šola v zlati škrinici shranjeno.

Domače stvari.

— (Iz seje deželnega odbora 20. decembra.) Vodstvo vino- in sadjerejske šole na Slapu se pogojno pooblasti, da poslje razne vinske trte in sadna drevesca in razna v šolskih vinogradnih na Slapu pridelana vina na razstavo k občnemu zboru kranjske kmetijske družbe meseca januarja l. 1879; — obračuni vino- in stroškov šolskega posestva Slapske vino- in sadjerejske šole l. 1876. in 1877 se odobrijo in lastniku šolskega posestva — grofu Karlu Lanthieriju v potrijevu pošljejo; — predlogu okrajnega šolskega sveta za povišanje nagrade pomožnega učitelja na ljudskej šoli v Planini pri Vipavi se pritrdi; — siroti necega šolskega učitelja se do prihodnjega deželnega zборa dovoli 50 gold. letne miloščine iz normalno-šolskega zaklada: — na dopis zarad definitivnega potrjenja sedanjega provizoričnega učitelja na ljud. š. v Horjulu, se deželnemu šolskemu svetu odgovori, da naj se učiteljska služba v Horjulu zarad definitivnega imenovanja učitelja razpiše; mestnemu magistratu v Trstu se piše v zadevi pošiljanja najdencev od kranjskih mater iz tržaške najdenišnice v rejo na Kranjsko; — na dopis za deželno podporo po povodnji poškodovanim krajem okolo Cirknice, Loža in Planine in pri Ložkem potoku (v kočevskem okraju) se deželnej vladi odgovori, da deželni odbor hoče omenjenim krajem kolikor mogoče iz deželnega zaklada pomagati, ko dobi potrebne pohipe in razkaze škode in poškodovanih, deželna vlada se pa naprosi, da se obrne tudi na visoko vlado za pomoč iz državnega zaklada. —

— (Z Vrhnike) se nam piše, da je odbor čitalnice veselico, ki bi bila imela biti na Štefanov dan, prestavil na dan sv. treh kraljev, t. j. 6. prihodnjega meseca iz več uzrokov.

— (Iz Škofje Loke) se nam piše: V nedeljo 22. t. m. je bila v prostorih tukajšnje čitalnice slovensa obdaritva ubogih učenc in učenk; zatem je bila predstava dveh iger v slovenskem in v nemškem jeziku. V obče se je dobro igralo, samo želimo, da bi

se večkrat tako dobro, kot to nedeljo zavabili mogli.

— (Mozirska narodna čitalnica) ima v nedeljo, t. j. dne 29. t. m. svoj občni zbor. Dnevni red je: 1. Predlaganje društvenega računa. 2. Volitev odbora. Potem zabava s petjem. K temu vabi najljudneje vse ude odbor.

— (Iz odborove seje „Matične“) se poroča: Za prihodnje leto bode poleg znanstvenega letopisa „Matica“ izdala tako zanimivo Cigaletovo knjigo „Slovenska terminologija“, „Matici“ obljudljena, in v načelu uže sprejeta Glavackega „Flora slovenska“, pa se ne bude tiskala pred l. 1880. Ob jednem odbor po nasvetu odseka za izdavanje knjig sklene: 1. Nedovršeni in neslovenski spisi se ne sprejemajo, in 2. za nedovršene (ali samo obljudljene) spise se nagrade naprej ne dajejo. — Zbirka geografskih „Matici“ poslanih imen se bude izročila g. prof. Pleteršniku, ki je reč sprožil, in katerega bode „Matica“ naprosila, da naj poslano blago pregleda, in nasvetuje, kako bi se vravnalo in na svitlo spravilo. Za nove poverjenike so bili izvoljeni, če bodo hoteli reč prevzeti: a) g. M. Lendovšek, katehet v Ptiju, za okraj ptujski; b) g. Damijan Pavlič za Pivko; c) g. Luka Svetec za okraj litijski; d) g. dekan Kragelj za okraj tolminski; poverjeništvo cirkniško se razdeli v dva okraja, ker je za jednega preveliko; okraj cirkniški, ki bode imel za poverjenika g. župana Krašovca, pa okraj starotržki, kateremu bode poverjenik g. kupec Vilar v Pudobu. — Gledé v nakup ponudene biše se izvoli odsek 3 udov (Vilhar, dr. Poklukar in dr. Zupanec), kateri naj bodo skrbeli za to, da se bude premoženje „Matici“ o priličnem času namesto v državnih obligacijah naložilo varnejši z nakupom kakega posestva.

— (Razsodba deželne vlade.) Nekateri nemškutarji so se pritožili, poroča „Sl.“ da trije odborniki Marijine bratovštine niso pravilno voljeni, ker so bili voljeni trije odločni narodnjaki Horak, Pirnat in Zupančič. Mestni magistrat je tožnikom prav dal, in g. Regaliju zažugal 50 gl. kazni, če ne skliče novega občnega zboru, da se bo v novič volilo. Deželna vlada je pa to razsodbo ovrgla, in narodni odborniki ostanejo v odboru na veliko jezo tožnikov.

Olje za sluh

štavnega nadlečnika dr. Schmidt-a, zdravi vsako gluhost, ako nij prirojena (ako kdo teško sliši, ali mu v ušesih šumi, se tako ozdravi).

Cena jednej sklenici z navodom kako se rabi 2 gold., v provincije razposilja se franco proti poštni nakaznici z 2 gld. 40 kr.

Glavno zalogo ima Julius Grätz, Dunaj, VI., Mariahilferstrasse Nr. 79.

Spričevalo. Več nego 12 let nijsem vsied bolezni na levo uho nič slišal, kar me je jako motilo, in mi je bilo sitno pri menjem poslovanju; vsa sredstva niso nič pomagala, dokler me nij star prijatelj na vaše olje za sluh opozoril. Ker sem pa uže toliko porabil bil, htel sem tudi to, in doživel sem veselje, da sem slišal zopet uže v 14 dneh, ko sem še le pol sklenice porabil. Vsem na ta način bolnim se z najboljšo vestjo lahko najtopleje priporoča. (429—2)

Julius Steinberg, Fürstenwalde.

Bergerjevi kapsli od smole (čista medicinična smola, ovita v gelatinum) koristili so izvrstno pri vseh hroničnih boleznih na pljučah, in v obči na organih za sopenje. Boljši so nego vsi drugi kapsli od smole v trgovini, boljši tudi in cenejši nego francoski. Jeden flakon z navodom kako se rabi stane 1 gld. Zahtevajo naj se izrecno Bergerjevi kapsli od smole, in naj se pazi na znamenja, da je blago pravo. G. avna zaloge v Ljubljani pri gosp. **J. Svoboda**, lekarnarju. (384-2)

„VRTEC“,
časopis s podobami za slovensko mladino.
„Vrtec“ stopi s prvim januarjem 1879. I. v deveto leto svojega obstanka. Prinašal bode počne povesti, pripovedke, basni, g edališke igre, prirodopisne in zemljepisne sestavke, muzikalne priloge, in različno drugo drobnino. Za šolsko mladino ga nij primernejšega časopisa, kakor je „Vrtec“.

Stoji za vse leto 2 gld. 60 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr.

Kdor naročnini še 40 kr. priloži, dobš koncem meseca marca „Dragoljubec“, zbirko poučnika pripovedek za slovensko mladino. Še to knjižico se začenja prvi zvezek toliko potrebne knjižnice za našo malo mladino.

Naročnina naj se pošilja po poštih na kaznicah na „Vrteče“ uredništvo v Lingarjevih ulicah štev. 1, v Ljubljani (Laibach). (431-1)

Tujel.
26. decembra:
Pri Sloenu: Lenyel iz Kanize. —
Koch iz Grada. — Kraus iz Loke. —
Maro iz Vidina.
Pri Matku: Svoboda iz Prage.
Pri bavarškem dvoru: Grilec iz
Vač. — Kmetec iz Kraja. — Zadnik
iz Brežic.

Dunajska borza	27. decembra
Enotni drž. dolg v bankovcih	61 gld. 90
Znotni drž. dolg v srebru	62
Zlata rena	73
1860 drž. posojilo	113
Akcije narodne banke	785
100	222
57	9
50	60
80	35%
Srebro	Ir.
C. Kr. cekini	
Družine marke	

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca stopi „Slovenski Narod“, prvi in jedini slovenski dnevnik v dvanajsto leto svojega izhajanja. Vse gg. naročnike prosimo, naročnino ob pravem času ponoviti, da bodo list redno v roke dobivali, kakor tudi one, ki so z naročnino zaostali, jo nam še tekom tega meseca dodelati.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13	gld.	—	kr.
Za pol leta	6	"	50	"
Za četr leta	3	"	30	"
Za en mesec	1	"	10	"
Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. na mesec, 30 kr. za četr leta.				

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	16	gld.	—	kr.
Za pol leta	8	"	—	"
Za četr leta	4	"	—	"
Za en mesec	1	"	40	"

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četr leta 2 gld. 50 kr.
Po pošti prejeman " " 3 " —

Administracija „Slov. Naroda“.

V „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani je izšlo in se dobiva:

Trije javni govorji.

Gоворili prof. Fr. Šuklje, Iv. Tavčar in prof. Fr. Wiesenthaler v Ljubljanski čitalnici.
8° 9 pol. Cena 30 kr.

Marko	Wir empfehlen	geschützt.
	als Bestes und Preiswürdigstes	
Die Regenmäntel		
Wagendecken (Plachen), Bettdecken, Zeltstoffe		
der k. k. pr. Fabrik		
von M. J. Elsinger & Söhne		
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,		
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.		

(130-134)

Karel S. Till

Pravost s kvigami in papirjem, pod Trunko št. 2, 2, zaloge vseh potrebnosti za urade in kupčinstvo; zaloge navadnega, pisemnega in zavijalnega papirja. Vse potrebnosti za mejevce (inženirje), slikarje in risarje. Najnovejše v konfekciji za papir. Zapisovalne in opravilne knjige. Izdelujejo se po nalogam na pisenski papir, vistne karte in pišemski zavitek. (158-159)

Favorita-jantar (Bernstein)

najfinješi umetniški izdelek.

V Carigrad in Aleksandrijo naročeno in s 40% are zapadlo blago do favorita-jantara moramo vsled vladajočega pomankanja denarja v orientu po sledenih smesno niskih cenah razprodati.

Ustniki za smodke

(Cigarren-Spitze).

Iz „prima favorita-jantara“ z násadom od morske pene v elegantnem etuiu sledijo velikosti:
Št. 1, 6 centimetrov dolg, prej gl. 6, zdaj gl. 1.50
" 2, 7 " " 8 " 1.80
" 3, 8 " " 10 " 2.20
" 4, 9 " " 12 " 2.60
" 5, 10 " " 14 " 3.—

Ker je to blago takoj izredno cen, dohaja zmirom mnogo naročil, zato se bodo naročila izvrševala le toliko časa, dokler nam bude še blaga ostalo.

Pošilja se ali proti vposlanju zneska, ali proti poštnemu poštetju. (411-3)

Naslov: Fabriks-Niederlage:
Wien, X., Dampfgasse 11.

Goldinarjev 200.000 kot darilo za božič in novo leto.

Od konkursne mase na nič prišle fabrike Charles Frères & Comp. prevzela je

fabrika za platno in perilo

A. Strauss - a, Dunaj, Rothenthurmstrasse 21, veliko zaloge perila za gospode, gospé, deklice in dečke, potem platna, namiznih pregrinjal itd, mej temi tudi reči iz pariške razstave, povsem pošteno blago, katero se ali na debelo ali drobno pod fabriško ceno razprodaje. Le za gotovo plačo, proti vposlanju svote ali povzetju. Blago, katero se je vzel s poštnim povzetjem, a se ne dopade, rado se zameni, ako se frankirano nazaj pošlje, ako se pa želi denar nazaj imeti, pošlje se tudi takoj s poštno nakaznico.

Sreča ima priliko se približati, ker se čestitim p. n. naročnikom uže pri naročilih gld. 30.— pri cenilu **jako popusti** s tem, da dobijo sledice **originalne certifikate**, kateri dajejo pravico na dobitke, ki na te certifikate odpadejo, za določeno izzrebanje, in sicer:

pri naročilu za gld. 30 jeden certifikat dunajskih komunalnih lozov, glavni dobitek gld. 200.000.

" 50 " ogerskih premijskih lozov, glavni dobitek gld. 150.000.

" 75 " 1864 ali kreditnih lozov, glavni dobitek gld. 200.000.

" 100 " originalni milanski loz, glavni dobitek fr. 100.000.

" 150 " benečanski loz, z glavnim dobitkom fr. 100.000.

Jeden del, zložen iz perila za gospode in gospé iz raznih razstavnih oken v prodajalnicah, kakor hlače, srajce, korzeti, barhant za zimo, struks-hlače in jopici itd., proda se vse povprečno za slepo ceno 1 gld. za vsaki komad.

Srajce za gospode od najboljšega chiffona, z giletinom, namiznim, fantazijskim ali vezljanim (gestick) oprsjem, gl. 1 1/2, 2, 2 1/2, 3 in 3 1/2.

Creton- in Oxford-srajce, gl. 1 1/2, 2, 2 1/2, 3 in 3. Platnene srajce z bogato nabranim, fantazijskim, giletinom in vezljanim oprsjem, gl. 2, 2 1/2, 3, 4, 5 in 6.

Spodnje hlače za gospode od najboljšega platna, gl. 1 1/2, in 2.

Zimske hlače in jopici ob barhanta, struksa, kastorja in fanelu itd., gl. 1 1/2, 2, 2 1/2, 3, 3 1/2, 4 in 4.

Nadprsniki za gospé, flit in najnovejši, beli in sivi, s pravo angleškimi blancheti v podobi žliček, gl. 2 1/2, 3, 3 1/2, 4, 5 in 6.

Zepne rute: 12 komadov pisano obrobljenih, gl. 1, 2 in 2 1/2. " " platenih, gl. 4 1/2, 5, 6 in 7. " " belih, gl. 2, 3, 4, 5, 6 in 7.

Srajce za gospé iz chiffona, bogato ozališane in vezljane, gl. 1 1/2, 2, 2 1/2, 3, 3 1/2, 4, 5 in 6.

Nočne srajce za gospé iz najboljšega platna, priprosto, gl. 1 1/2, 2 in 3. bogato ozališane in vezljane, gl. 2, 2 1/2, 3, 3 1/2, 4, 5 in 6.

Spodnja oblačila za gospé od chiffona in barhanta, gl. 1 1/2, 2 in 2 1/2; bogato ozališana, gl. 2, 2 1/2, 3 in 3; vezljana, gl. 3, 3 1/2, 4 in 5.

Spodnja oblačila za gospé od klobučine in flanelaste hlače, gl. 2 1/2, 3, 3 1/2, 4 in 4.

Nočne sukuje od klobučine, gl. 6, 7, 8, 10, 12, 14 do 20.

Korzeti za gospé in hlače od chiffona, batista in barhanta, bogato ozališane, vezljane in z vezljanimi volanti, priproste, gl. 1, 1 1/2, lepše, gl. 2, 2 1/2, 3, 3 1/2, 4 in 5.

Ovratniki za gospode, 12 komadov gl. 2 in 2 1/2.

Manšetne, 12 komadov gl. 4.

Nogovice za gospode in gospé, 12 komadov gl. 3, 4, 5, 6 in 7.

6 komadov rjuh brez vezi, gl. 10, 11, 13 1/2, 15, 16, 18 in 20.

1 komad barhanta, 30 vatlov; **piquebarhanta** 20 vatlov; chiffon, gradl in nanking, 30 vatlov, gl. 7 1/2, 8, 10, 11 in 12.

12 komadov brisač ali servijetov, gl. 3, 4, 5, 6 in 7.

1 velik namizni prst, bel ali pisan, gl. 1, 1 1/2, 2, 2 1/2 in 3.

1 **mizna priprava**, bela, za 6 osob, gl. 3, 4, 5 in 6; za 12 osob, gl. 10, 11, 12, 14, 17 in 19.

1 komad **domačega platna**, 30 vatlov, gl. 5 1/2, 6 1/2, 7 1/2 in 8.

" " **creus platna**, 46 vatlov, gl. 16, 17, 18 in 19.

" " **holandskega ali irlandskega platna**, 50 vatlov, gl. 18, 20, 22, 24, 27, 30 in 33.

" " **rumbarskega platna**, 54 vatlov, gl. 24, 26, 28, 30, 34, 37, 40, 42. (412-2)